

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld.40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oknanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katal. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 98.

V Ljubljani, v sredo 29. aprila 1896.

Letnik XXIV.

Volilski shod v Šmarjeti.

(Dopis.)

Da se naše priprosto ljudstvo vedno bolj zanimlje za javno življenje in se v obilnem številu udeležuje shodov, na katerih se razpravljajo narodno-gospodarska, politična in narodna vprašanja, to je zopet pokazal volilski shod minolo nedeljo v prijazni Šmarjeti.

Zbralo se je gotovo do 400 poslušalcev, ki so pazljivo sledili dve uri trajajočemu poročilu deželnega poslanca g. dr. Žitnika, ter mestoma izražali svoje razne želje. Govornik najprvo naglašala, da si kot poslanec šteje v resno dolžnost, biti z volivci v ožji dotiki, poročati sploh o delovanju dež. zbora osobito v gospodarskem oziru ter seznanjati se s potrebami in željami prebivalstva v posameznih krajih. Nato navaja in pojasnjuje poglobitve točke deželnih dohodkov in stroškov, kajti mnogo jih je tudi takozvanih omikancev, ki pa ne poznajo poglobitve različnih deželnih potreb, za katere treba deželi šteti razmerno znatne svote, kakor so v prvi vrsti stroški za bolnike in blazine, za pouk in dobrodelne namene, občila in vodne zgradbe. In vsi ti redni troški rastejo od leta do leta. Tako se za tekoče leto samo redni troški za dobrodelne namene proračunavajo na 227.560 gld., to je skoraj 25% vseh rednih deželnih prihodkov.

Isto tako rastejo troški za občila, ki za tekoče leto znašajo nad 114.000 gld. Posebno pa so se pomnožili troški za vodne zgradbe, uravnava hudournikov in osuševanje zemljišč. V tem oziru se je prejšnje čase mnogo zamudilo, oziroma opustilo s strani države in dežele. Odkar pa država in dežela podpirata take zgradbe, množe se prošnje od dne do dne tako, da kranjska dežela z rednimi svojimi prihodki edino le iz davkov niti v 50 letih ne bode mogla izvršiti svojih obljub, ako si na drug način ne priskrbi denarja v te namene.

Deželni zbori namreč dovoljujejo 10 do 30 odstotkov deželnega prispevka k skupnim stroškom. Do tekočega leta znašajo zagotovljeni, a ne še izplačani deželni prispevki ogromno svoto 1,768.400 gld., in sicer za uravnava rek 921.400, za uravnava hudournikov 90.000, za zboljšanje in osuševanje zemljišč 245.000 in za dobavo vode 512.000 gld. V kratkih letih je deželi nemogoče vse to izvršiti, a mnogi prosilci postajajo silni, ker hočejo priti prvi na vrsto. Zato se mora deželni zbor ozirati v prvi vrsti na nujno potrebo in revščino dotičnih prosilcev, a drugi morajo čakati, da pridejo na vrsto, sicer bi se deželne priklade morale nerazumno zvišati in mnogokje bi ljudem preskrbeli potrebno vodo, a vzeli jim vsakdanji kruh.

Dalje govornik obširneje navaja, koliko dežela po skromnih močeh stori za povzdigo kmetijstva in vinarstva. Ako ljudje dobro porabijo te deželne in državne podpore in se sami poprimejo umnejšega gospodarstva, denar gotovo ne bode zavržen, ker bode svoj čas donášal gotove obresti. Le škoda, da so mnogi malomarni in čakajo, kakor pravimo, da jim že voda teče v grlo.

Pri poročilu o delovanju dež. zbora govornik konečno pojasni, zakaj in kako so se letos zvišale priklade na direktne davke, naklada na žganje in pivo, ter omenja važnejših sklepov dež. zbora, kot glede deželne zavarovalnice proti požaru, toči in živinskim boleznim, kmetijskih zadrug, lovskega zakona, agrarskih operacij itd. (Konec sledi.)

Državni zbor.

Dunaj, 28. aprila.

V današnji seji se je nadaljevala razprava o členu II. gledé volilnega načina.

Poslanec Pernerstorfer govori za direktno volilno pravico, akoravno mu je znano, da ne bode vsprejeta. Temu so krive sedanje parlamentarne raz-

mere. In akoravno bi bila tudi večina poslancev na strani vladne opozicije, bi našel ministerski predsednik pot, po kateri bi srečno izpeljal svojo predlogo. Iz tega je razvidno, da vlada lahko stori, kakoli hoče. Toda ljudstvo ne bode poprej mirovalo, dokler se ne ustreže splošnim, upravičenim zahtevam.

Poslanec Romančuk strogo kritikuje pojasnila poslanca Dzieduszyckiego v večerajšnji seji, ko je govoril o „dobrotah“, katere v obilni meri vživa gališko ljudstvo. Govornik zavrača njegove dokaze z žalostnimi pojavi mej kmečkim stanom, mej drugimi mnogoštevilno izseljevanje, katero bi gotovo ostajalo, ako bi bila Galicija res rajska dežela. Konečno našteva mnogovrstne doklade in davke, katere nalagajo poljski zlahčiči revnemu ljudstvu ter konča z željo, da bi se rusinski in poljski narod kmalu otresel neznosnega jarma.

Na to se vname daljša debata mej poslanci grofom Pininskim, Pernerstorferjem in Romančukom gledé razmer v Galiciji.

Poslanec dr. Brzora utemeljuje svoj minoritetni predlog in obžaluje, da so ravno Poljaki najodločnejši nasprotniki direktne volilne pravice, ki bi morali prvi pripomoči svojemu zatiranemu narodu. Govornik odločno zavrača vse trditve raznih govornikov, češ, da bi direktne volitve slabo vplivale na parlamentarne razmere in so skoro neizvršljive. Tudi ministerski predsednik ni odločen nasprotnik direktne volitve, kakor se vsaj razvidi iz njegovega večerajšnjega pojasnila. Govornik pričakuje, da bode vsak, kdor čuti z ljudstvom in mu je znana splošna želja, glasoval za njegov predlog.

Poslanec Götze pravi, da je tudi on v odseku zagovarjal naravnostne volitve, toda pozneje se je uvidelo, da niso povsem izpeljive. Direktno se voli sedaj 63 odstotkov vseh zborničnih članov. Toda v kmečki in novi kuriji se odsek ni mogel odločiti za

LISTEK.

V spomin

monsionoru in papeževemu komorniku

Luki Jeranu.

Ko zadonel je zvon večerni: Ave,
Ko se je skrilo solnce za gore,
Odplul Tvoj duh v nebeške je višave,
Zapustil svet in zemeljske solze,
Napotil v pravo si se domačijo,
Pozdravil gori z „Ave“ si Marijo.

Preminol si . . . Sami smo tu ostali
In nemo zrl v nemi Tvoj obraz;
Kaj smo zgubili, bomo le spoznali,
Ko nas poučil bo prihodnji čas.
Moža le redko čas njegov umeje,
Prihodnjost ga pogreša tem bridkeje.

Kedar družini smrt očeta vzame,
Kakó ga objokuje trop otrok,
Kakó ti plačejo ob robu jame,
Ki jim zaklad iztrga iz njih rok!
Saj njega so za vedno izgubili,
Katerega iz srca so ljubili.

Ti več si bil . . . Kot jedno je družino
Oklepal deco Tvoj objem iskren,
Ti ljubil v so slovensko si mladino,
Ti bil rednik, najboljši oče njen.
Semena zlatega si v srca vsadil,
Med njimi — starček — sam si se pomladil.

A delala ni samo roka Tvoja,
Ledino rodno je i duh oral,
Kar delal si s peresom brez pokoja,
Kar tú zakladov neminljivih zbral,
Potomeci bodo to občudovali,
Učili se in Tebe proslavljali.

Kakó se dela, domovini služi,
Kakó naj v vzgledom svečenik uči,
Kakó molitev naj se z delom druží,
To izmed vseh najbolj umel si — Ti.
Kar želel si, kar storil, kar si prosil,
Je Svojim blagoslovom Bog porosil.

A čuj! spet zvon večerni pöje „Ave“,
Na grob se sveži vsiplje prst in cvet,
Pošilja solnce zadnje nam pozdrave . . .
Tvoj duh ozira se z nebes na svet.
Nad zvezdami nas on še blagoslavlja,
Ko naš potrt od groba se poslavlja.

Tam gori nadaljaj ljubezni delo,
Kjer si plačilo večnosti prejel,
Tam gori prosi za domovje celo,
Da v varstvo bi Gospod ves narod vzal!
Tje gori duh naj Tvoj nas srečno vodi,
Ti prosi, da sledimo mu povsodi!

J. Baloh.

Dr. Vátroslav Oblák †.

(Dalje.)

Letos je naučno ministerstvo ukrenilo, da se ustanovi na graškem vseučilišču izredna stolica za slovansko filologijo s posebnim ozirom na jugoslovanske jezike. In koga je ministerstvo smatralo sposobnejšega za to odlično mesto kakor dr. Oblaka? Javna tajnost je, da bi Oblak v kratkem imel dobiti odlok, da je imenovan za izvanrednega profesorja, a neusmiljena usoda mu ni privoščila tega odlikovanja za njegovo zaslužno delovanje. Sredi meseca marca t. l. podal se je končavši svoja predavanja domov na velikonočne počitnice. Zdelo se mu je, da se v Celju, v svežem zraku, vedno boljše počuti kakor v Građeu; kadarkoli je imel več prostega časa, da mu ni bilo treba predavati na univerzi, peljal se je vedno domov.

5-101

direktne volitve in je jedino izpeljiva le pot, katero je predlagala vlada.

Pred glasovanjem umakne svoj predlog poslanec Kronawetter ter podpira minoritetni predlog. — Jednako storita tudi poslanca Pernerstorfer in Scheicher.

Pri glasovanju se odkloni predlog, ki zahteva direktno volitev v vseh skupinah, s 139 proti 121 glasovom; ravno tako se zgodi s predlogom posl. Kaiserja, ki je zahteval direktno volilno pravico za kmečke občine. — Njegov predlog je dobil le 88 glasov.

Na to se vrši glasovanje o odsekovem predlogu. Alinea 3 se vsprejme z 206 proti 20, alinea 3, člen II. z 214 proti 12 in člen III. z 211 proti 15 glasovom.

S tem je vsprejet s potrebno dvetretjinsko večino prvi zakon glede spremembe državnega osnovnega zakona o državnem zastopstvu nespremenjen tudi v drugem branju.

Na vrsto pride zakonski načrt glede spremembe volilnega reda za državni zbor.

Člen I. in §§ 6. in 6 a se vsprejmo brez debate; § 7. a se pusti in suspenso.

K paragrafoma 8 a in b nasvetuje posl. Slavik s tovariši nastopno:

V volilnih okrajih, ki obstoje iz krajev volilnega razreda mest in iz sodnjih okrajev, je vsak kraj, ki šteje nad 200 prebivalcev, volilni kraj. — Manjši kraji se pridružijo drugim, ki nimajo 200 prebivalcev.

Poslanca Kaiser in Brzorad priporočata Slavikov predlog.

Po pojasnilih poročevalca Götza se vsprejmeta obe točki nespremenjeni.

K § 9. a in b stavita posl. Brzorad in Hagenhofer minoritetne predloge. — Poslednji zahteva, naj se vsprejme vladni predlog glede poslov, ki določuje, da člani družine nimajo volilne pravice.

Po nekaterih pojasnilih imenovanih poslancev in posl. Kronaweterja se debata zaključuje.

Prihodnja seja jutri.

Razprava o volilni preosnovi.

(Govor poslanca Kluna v drž. zboru dne 24. aprila t. l.)

Visoka zbornica! Da sem objavil predlog manjšine, da naj se dovoli Kranjski v splošnem volilnem razredu še jeden poslanec, da bi se torej število novih poslancev 72 zvišalo na 73, in da bi se Kranjska razdelila v dve volilni okrožji, nisem storil tega zato, da bi pridobil svoji domovini posebnih ugodnostij ali prednostij, temveč da je obvarujem pred očitno krivico, katera ji preti. (Tako je!)

V opombah vladnega načrta se glasi na strani 28, da je z ozirom na prebivalstvo v Istri in na Koroškem pri vpoštevanju mandatov število 350.000 kot temelj na ta način, da se vzame za 350.000 domačih civilnih prebivalcev in ravno tako še za ostanek vsaj 150.000 po jeden mandat.

Proti temu zakonu se ne da nič oporekati, ker ključ za število novih mandatov se je moral iskati in tudi najti, in ker je vladni predlog za volilno reformo v smislu splošne volilne pravice, in bodo novi mandati res na potu splošnih volitev podeljeni,

V Gradcu dal je že pribiti objavo glede predavanj v poletnem tečaju, — 20. dne aprila imel bi začeti —, a v noči 15. t. m. ob štirih zjutraj ugasnilo mu je — življenje.

Latinski pregovor slóve: „de mortuis nil nisi bene“. Dostikrat nam služijo te besede za pretvezo, da molčimo o slabostih umrlega. Rad bi navel kako slabo potezo iz Oblakovega življenja, da ne bi kdo mislil, češ da sem pristransk in le hvalim, a ničesar ne grajam. Toda odkritosrčno povedano, rajni Oblak bil je blaga duša in značaj, na katerem niti nasprotnik ne bi mogel najti madeža, razun če bi si ga izmislil. Dostikrat je sodil o ljudeh, a ljudij ni nikdar obsodil, pač pa le njihovo počenje. Duhovita in eksaktna njegova kritika bila je značilna za njegovo duhovitost. Le par besedij je povedal, a vsaka bila je tako pomembna in neovrtna, da si koj pojmi, kaj je hotel reči.

V občevanju bil je pokojni Oblak prijeten in zabaven družabnik; zdravje njegovo mu seveda ni dopuščalo, da bi se zabaval v hrupni družbi, a tem iskreneje občeval je s posameznikom. S slušatelji svojimi pogovarjal se je uprav prijateljski; rad je govoril o novjšem slovenskem slovstvu, tudi v političnih vprašanjih bil je najden in imel ti je o

naj bode tudi razdelitev mandatov po posameznih deželah — naj se potem misli o splošni volilni pravici, kakor se hoče — pravična in po številu prebivalcev urejena.

Tudi to mi je umevno, da je vlada pri razdelitvi mandatov segla po precej visokih številkah, in ni jemala števila prebivalstva manjših, temveč srednjih deželá za podstavo svojega štetja; kajti sicer bi število novih mandatov tako visoko naraslo, da bi se obravnave jako ovirale in otežile, — ker že samo novi mandati brez sedanjih 353 mandatov bi tvorili dovolj velik parlament.

S stališča avtonomije se moram tudi v tem strinjati z vlado, da je tudi deželam z manj kot 350.000 prebivalci priznala jeden mandat v splošnem volilnem razredu; razdelitev sama pa, kakor je bila sklenjena v vladni predlogi in kakor se tudi izraža, je naravnost krivična, ker se naslanja na obstoječo sedanjo razdelitev in doslej prikrajšane dežele vnovič prikrajšuje in množi nepravilnost, mesto da bi jo manjšala.

Držeč se vladne metode, bodem skušal popraviti razdelitev mandatov, kakor zahteva pravičnost in poštenost.

Po vladni predlogi, kakor tudi po nasvetu odseka za volilno reformo naj znaša število novih mandatov 72. Ako torej teh 72 mandatov razdelite mej 23.300.550 duš, izkazanih na tabeli I., pride na jednega poslanca okroglih 323.620 prebivalcev. Je pa pet dežela in sicer Solnograško, Predarlško, Gorica z Gradiško, Istrija in Trst z okolico, katerih število prebivalstva znaša manj kakor 350.000, katerih pravica za zastopstvo se je spopolnila z malo žrtvijo drugih, večjih dežela, in sicer po razmerah njih prebivalstva.

S takim ravnanjem se označujeta dve stvari: prvič, individualiteta in samostojnost posameznih kraljevin in deželá, in drugič mejsebojna zveza v jedno veliko in mogočno celoto, v kateri bodo pod perotni avstrijskega dvoorla našli ne le lastnega oskrbovanja, temveč potrebno mejsebojno podpiranje in varstvo. Onih pet deželá ima skupaj 924.616 duš, dočim jih je treba za pet mandatov 1.618.094 prebivalcev; manjka jih torej še 693.478 duš, katerim morajo prinesiti druge večje dežele nekoliko žrtev, da se število spopolni, in od katerih pripada po številu prebivalcev na:

Galicijo	202.321
Češko	178.863
Nižje Avstrijsko	75.618
Moravsko	70.596
Štajersko	38.521
Tirolsko	24.503
Gornje Avstrijsko	23.897
Bukovino	19.807
Slezijo	17.224
Dalmacijo	16.018
Kranjsko	15.295
Koroško	10.815
Skupaj torej	693.478

Število prebivalcev, ki se jemljejo v ozir pri številu mandatov v posameznih kraljevinah in deželah, se mora zmanjšati, ker sicer bi morali primanjkljaj manjših deželá večinoma le Galicija in Kranj-

vseh političnih dogodkih in razmerah svoje odločno prepričanje in trezno sodbo.

Poklic njegov bil je za slabotno telo jako mučen. Dasi je stanoval blizu vseučilišča, potreboval je vendar najmanj 20 minut, da je došel do učne sobe, dočim prehodi zdrav človek isto pot v 3—4 minutah. Predno je prišel preko sto stopnjic v drugo nadstropje, moral je gotovo desetkrat se odpočiti, sapa mu je kar zastajala, in nato je v učni sobi po celo uro mučil se z govorjenjem.

S slovanskimi in drugimi učenjaki občeval je jako veliko. Dasiravno razmerno še jako mlad, bil je v svoji stroki temeljito izobražen. Vse važnejše pojave na slovenskem znanstvenem polju je Oblak ocenjeval bodisi v „Lj. Zvonu“ bodisi v „Archiv f. slav. Phil.“ Ocena Glaserjeve zgodovine slovenskega slovstva I. je klasičen primer o kritičnem poznavanju našega slovstva. Dalje je ocenil razne učne knjige Sketove, Pleteršnikov slovar, razne slovnike in slovstvene razprave v gimnazijskih letnih poročilih i. t. d. Pisal je duhovite ocene ruskih, bulgarskih, srbskih in hrvatskih jezikoslovnih del, ponajveč v Archiv. Med slovenskimi jezikoslovci zlagal se je najbolje z o. Stanislavom Skrabcem, čegar „platnice“ je šestokrat pohvalil. (Konec sledi.)

ska nadomestiti, ker ostanejo pri obeh jako veliki ostanki, — kar pa ni niti pravično, še manj pa pravilno. (Tako je!)

Po tej popravi bi število prebivalcev znašalo, in sicer pri

Galiciji	6.324.521
Češkem	5.591.234
Nižje Avstrijskem	2.363.811
Moravskem	2.206.843
Štajerskem	1.204.161
Tirolskem	765.977
Gor. Avstrijskem	747.022
Bukovini	619.176
Šleziji	538.406
Dalmaciji	500.752
Kranjskem	478.138
Koroškem	342.415

Če se torej po teh pravilnih podatkih razdeli mej te dežele 67 mandatov, bodo odstotki pač nekaj drugačni, kakor se vidijo v tabeli I., rubrika 7. vladne predloge.

Potemtakem pride na

Galicijo	19.5
Češko	17.2
Nižje Avstrijsko	7.3
Moravsko	6.8
Štajersko	3.7
Tirolsko	2.3
Gornje Avstrijsko	2.3
Bukovino	1.9
Slezijo	1.6
Dalmacijo	1.5
Kranjsko	1.5
Koroško	1.0

Iz teh števil sprevidite, gospoda moja, da sme Kranjska po številu prebivalcev z isto pravico zahtevati dva poslanca splošnega volilnega razreda, kakor Dalmacija, in da je ta zahteva veliko bolj opravičena, kakor 18. mandat za Češko, ali pa 8. ali celo 9. mandat za Nižje Avstrijsko, ali 3. mandat za Tirolsko ali Gornje Avstrijsko, kjer je bilo dovolj $\frac{2}{10}$ oziroma $\frac{1}{10}$ odstotkov, dočim ni dobila Kranjska s $\frac{5}{10}$ odstotkov nobene milosti.

(Dalje sledi.)

Globoko smo pali.

Iz Zagreba, 21. aprila.

Ni bilo dosta, da je sabor hrvatski za milenijsko razstavo moral žrtvovati 100.000 gld., katere bi bili mogli obrniti za mnogo potrebnejše stvari, nego Hrvatska bo sodelovala tudi pri sklepanju postave milenijske, po kateri se ima svečanost milenijska za celo ogersko državo priznati kot velik zgodovinski dogodek.

Tako se je izjavil ministerski predsednik Banffy v ogerskem saboru, ko je predložil to zakonsko osnovo, da bodo za-njo glasovali tudi Hrvati. Da je minister za to izjavo dobil v ime Hrvatske od bana dovoljenje, je čisto razumljiva stvar, kajti sedanji ban je zato poslan od mažarske vlade na Hrvatsko, da tukaj širi mažarsko državno idejo. Zalostno pa je čez vse, da hrvatski poslanci nimajo toliko narodne zavesti in toliko vsolenega poštenja, da bi take napade, kakor je ravno omenjen, najodločneje zavrnil od sebe. Pa kdo bi kaj takega mogel pričakovati od ljudij, kakoršni se nahajajo danes v sabsorskeji večini. Vsi ti ljudje nimajo toliko samostalnosti, kolikor je mora imeti narodni poslanec, če hoče vršiti vestno svoje dolžnosti kot poslanec. Nobeden teh poslancev ne sme ravnati in celo misliti drugače, nego vrhovni vodja stranke. Vse se vrši po zapovedi, pa se pri takih za narod sramotilnih sklepih še pozdravlja vodja stranke. 43 poslancev imamo na ogerskem saboru in ne jeden se ne upa oglasiti proti takemu ponižanju, ki nas čaka, ko se bo omenjena postava sprejela tudi v ime Hrvatske.

Kaj se nas tiče milenij kot narodna svečanost mažarskega naroda? Hrvatska je celo po nagodbi od leta 1868 samostalna; priznan je njen poseben obseg in narodna individualnost. Po narodnosti smo čisto nesoroden narod z mažarskim, po zgodovini pa je hrvatska kraljevina stareja za celih 200 let od mažarske. Če so Hrvati kasneje sklenili z ogerskimi kralji personalno unijo, ni za to nobenega povoda, da mi proslavljamo njihov milenij. Hrvati so smatrali svojo državo vedno kot samostalno kraljevino, pa se je ta samostalnost ohranila v zakonjena tudi v zadnji nagodbi. Tako globoko naši predniki niso nikdar pali, da ne bi branili svoje samostalnosti. Pa če so tudi kedaj kaj

prepustili v tej zadevi, vselej so to omenili, da so to storili samo za neko dobo, a ko se ojači narod, imajo se jim povrniti zopet vse poprejšnje slobode. Tako je bilo za cesarja Jožefa II. in Leopolda II., ko so se imeli boriti proti nemški centralizaciji. Borili so se takrat vkup z Mažari proti tretjemu. Ali pri tem niso pozabili svoje samostalnosti in ko so bile borbe končane, zahtevali so Hrvati od Mažarev, da se povrne zopet vse v staro stanje. Tako so ohranili svojo slobodo.

Mnogo nevarnejša centralizacija nego v prošlem veku iz Dunaja preti nam dandanes iz Budimpešte. Ne samo v državnem pogledu je za nas nevarna, nego tudi v narodnem pogledu more nam škoditi, ker nas zaustavlja v našem napredku. Posebno škodljiva pa je ta centralizacija v gmotnem pogledu, kar sem že v svojih dopisih večkrat razlagal. Pa tudi ta milenijska postava, po kateri hočejo nas pred zunanjim svetom kot mažarsko provincijo prikazati ter nas ponižati, bode imela za nas jako slabe posledice v gmotnem pogledu.

Naši poslanci morajo biti kratkovidni ali pa so tako malomarni za naš narod, da ne sprevidijo, kako veliko breme bodo natovarili davkoplačevalcem, ko bodo glasovali za omenjeno postavo. Razstava in svečanosti bodo stale najmanje kakih 30 milijonov goldinarjev. Hrvatska do zdaj ni bila dolžna sprejeti niti najmanjšega dela teh stroškov za svoj račun, kajti za svojo razstavo je dala svojih 100.000 gld., pa bi bila dolžna pokriti tudi še kak trošek, ki bi mogel nastati le pri hrvatski razstavi. Ko bode pa milenijska postava sprejeta tudi z glasovi hrvatskimi, tedaj bode imela tudi za Hrvatsko tisto veljavo, kakor za Ogersko.

Po tej postavi, ki bo vsled malomarnosti in narodnega izdajstva hrvatskih poslancev postala zajedniška, bodo mogli Mažari tudi nam naprtiti del teh stroškov za milenijske slavnosti, ki se nas prav za prav nič ne tičejo. Mažari bodo to priliko upotreabili, da nas v finančijem pogledu ne izpušče iz svojih rok. Po zadnjih izkazih našega proračuna o troških in dohodkih se je razvidelo, da Hrvatska celo po ključu, kateri je zanjo krivičen, finančijalnim zahtevam popolnoma zadovoljuje in da bi mogla v kratkem vse troške izplačati, tudi one za zajedniške zadeve, brez vsakega deficita. In to bi bil čas, ko bi mogla Hrvatska po postavi zahtevati, da dobi samostalne finance. Ali to Mažari nočejo, pa tudi naši hrvatski poslanci ne, ki bodo glasovali za milenijsko postavu, pa nam naprtili dolg za nekoliko milijonov, katerih ne bi bili sicer dolžni nikdar plačati. Tako skrbé hrvatski poslanci v gmotnem pogledu za hrvatski narod. Tedaj ni nam dosti samo narodna sramota, nego moramo vrh tega našo malomarnost drago plačati. Kaj takega javaljne ni doživel še nobeden narod, pa se tudi nadejamo, da hrvatski narod te sramote ne bode dolgo trpel, saj je on v svojej ogromnej večini ni zakrivil, nego ona peščica zgubljenih ovec, ki tavajo za svojim pastirjem, kateremu je Hrvatska tuja pokrajina.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. aprila.

Gospodarska zbornica. V včerajšnji seji se je predsednik najpreje spominjal umrlega člana kneza Porcie. Novi član grof Chotek je storil obljubo. Posl. grof Zedwitz utemeljuje svoj predlog glede naredb proti razširjanju živinske kuge in pozivlja vlado, naj se zaprtija kolikor možno omeji. Govornik opozarja na važen pomen gospodarskega razvoja in predlaga, naj se izroči predlog gospodarski komisiji. Nadalje predlaga, naj se ustanovi na vsaki medicinski visoki šoli stolica za vodozdravilstvo in naj bode to obligaten predmet za vse zdravnike. Oba predloga se izročita odseku. Baron Czeditk poroča o načrtu zakona glede preskrbnin za državne uradnike, sluge in njihove vdove ter sirote. Po nekaterih pojasnilih se vsprejmo §§ 1—9 brez debate. Točka 9. se vsprejme z dostavkom posl. Edelmanna, po katerem se dovoli preskrbnina za sirote do dovršenega 24. leta. Ostale določbe imenovanega zakona se sprejme po določilih poslanske zbornice. Vsprejeta je toraj določba, da znaša pokojnina za vdove treh prvih razredov le 3000 gld. Konečno se vrše volitve v budgetno in komisijo za davčno preosnovo ter se seja zaključuje.

Ogerska zbornica. V včerajšnji seji se je po daljši debati vsprejel finančni zakon. Pri ti priliki se je tudi obširneje razpravljalo o vplivu Ogerske na orient. Finančni minister Lukacs odločno pro-

testuje izjavi poslanca grofa Apponya, da je Ogerska izgubila ves vpliv na vzhodu, ter naglašuje, da najbolj razvita država namerava skleniti z Ogersko trgovinsko pogodbo in je toraj gotovo, da goji z Ogersko najprijaznejše razmere. Iz tega je toraj razvidno, da si je Ogerska v poslednjem času še mnogo (?) pridobila na javnem vplivu. Poslanec Ugron na to predbaciva vladi, da ni povabila vladarja k skupni slavnostni seji. Omenjajoč pogodbe z Avstrijo pravi govornik, da mora vlada odkloniti vsako pogodbo z Avstrijo, in se pritožuje, da ogerska vlada radi svojih slabih lastnosti ne more dobiti potrebne večine na svojo stran, kakoršno ima avstrijska vlada. Konečno omenja govornik sramotne afere ministra Fejervarya, graja vlado, ker dopisuje s skupnimi ministri v nemškem jeziku (!) ter našteva celo vrsto drugih nerednosti. Vsled tega izjavi, da glasuje proti proračunu. Ministerski predsednik skuša pobiti njegove in prejšnjih govornikov napade na vlado. Glede Srbije pravi, da jo je vlada povabila k tisočletni slavnosti, toda srbska vlada je preslaba, da bi premagala velike zapreke, ki se ji stavijo od strani opozicije. Konečno odgovarja poslancu, ki je očital vladi, da se je vmešavala v dunajsko vprašanje. — Minister izjavlja, da vlada prav nič (?) ni vplivala na avstrijsko vlado in tudi nima pravice, vtikati se v avtonomno dunajsko vprašanje. — Minister je sicer prav povedal, da Ogerska ni opravičena pritiskati na avstrijske kroge v dunajskem vprašanju, toda vlada se ni ravnala po teh načelih. Minister bi bil bolje storil, ako bi bil javno pripoznal krivdo ogerskih židovskih-liberalcev in rekel: „Ko bi nas ne bilo, bil bi dr. Lueger že davno potrjen“.

Dogodki v južni Afriki. Po poročilu „Reuters Office“ iz Bulowaya so se spoprijeli angleški vojaki minulo soboto zjutraj z matabelskimi vstaši. Vstaška četa je šela po poročilih angleških častnikov 3000 mož, angleška pa le 300 (?) mejnjimi 200 domačinov. Ob reki Umguzi se je vnel ljut boj. Matabeli so dva napada srčno odbili, toda pri tretjem so podlegli in se morali umakniti. Izgubili so baje 500 mož, mej tem ko je padlo na angleški strani le kakih 10 vojakov. Tako približno slove najnovejše poročilo iz Bulowaya. Ker pa je znano, da takim poročilom ni pripisovati posebne važnosti, kajti skovana so po večini v takem neverojetnem smislu, kakoršno je bilo poročilo od 22. t. m., zato se tudi ta vest ne more smatrati popolno resničnim. Vladna poročila kaj rada zamolče izgubo pri vladnih četah, tem bolj pa bobnajo v svet o izgubi nasprotnikov.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

g) Zbornični tajnik poroča dalje, da se je konsorcij za zgradbo lokalne železnice Kranj-Tržič obrnil na zbornico in to prosil, naj bi njegovo, dne 26. marca t. l. na železniškega ministra in finančnega ministra vloženo prošnjo — podpirala. Konsorcij je stavil nastopno prošnjo: „Visoko c. kr. železniško ministerstvo naj blagovoli a) zaželjeni železnici v Tržič nakloniti v primeri s stroški isto državno podporo, kakor jo je zagotovilo udeležencem zgradbe železnice na Vrhniko; b) to podporo vsprejeti še v toletni program lokalnih železnic, ki se ima predložiti v dovolitev državnemu zboru; c) na to delati, da se more na podlagi načrta ogledanega dne 30. oktobra 1893, še letos pričeti z zgradbo železnice. Zbornica je že večkrat v svojih na visoko vlado in visoki državni zbor predloženih prošnjah glede zgradbe druge železnične zveze Trsta z notranjimi deželami povdarjala, kako nujno potrebno je, da se najobrtoviteji kraj na Kranjskem, trg Tržič zveže z železnico. Za zgradbo te lokalne železnice, ki naj bi bila 15 km. dolga, so prosile tudi vse na tej progi ležeče občine Tržič, sv. Ana, sv. Katarina, Kovor, Križe, Naklo in Kranj. S to zadevo se je od l. 1872 sem opetovano bavil tudi kranjski deželni zbor in je naznanil svoje sklepe in peticije vis. c. kr. trgovinskemu ministerstvu in je prosil za pospešitev te železniške zadeve. Deželni zbor je tudi sklenil, da hoče dežela Kranjska zgradbo te za promet toli važne železnice tudi s tem pospešiti, da prevzame glavinskih delnic za 50.000 gl. al pari, če interesentje prevzamejo glavinskih delnic za 80.000 gld. Tržič je od nekaj znan kot najobrtoviteji kraj Kranjske in je v tem tržnem kraju več večjih industrijskih podjetij in sicer: ena bombažna predilnica in tkalnica, dve tovarni za čevlje, tri fužine za kose, 4 strojarije, prav ob meji trga

tržiškega je tovarna za leseni klejni papir, pri sv. Ani pa rudnik za živo srebro. Nadalje je v Tržiču in okolici ena tovarna za furnir, 20 žag, več mlinov, predilnic za loden. Se li zgradi ta lokalna železnica, se ne bodo povzdignila le ta podjetja, temveč bodo brezdvomno tudi nova nastala, ker potem bi bili v to vsi pogoji dani. Poleg tu omenjenih podjetij, ki dajo vsako leto okrog 1200 vagonov voznega blaga, bi tudi drugi trgovci in obrtniki, katerih je 255, kakor tudi poljedelci mnogo pripomogli k živahnemu železniškemu prometu, železnica bi pa tudi koristila mestu Kranj, kjer so zelo živahni tržni dnevi in semuji, in kjer je dvoje valjdnih mlinov, ena tovarna za usuje, ena pivovarna in več drugih trgovcev in obrtnikov. V drugih krajih ležečih ob nameravani železniški progi je več mlinov in žag, več trgovcev z vinom, lesom, živino in čevlji, katerim bi tudi železnica prav prišla. Ker bi bil tudi osobni promet živaben, je zbornica mnenja, da bi železnica ne bila le blagodejna prometna žila za trgovino, industrijo in obrt, temveč bi se tudi primerno izplačevala. Železnica bi ne pospeševala samo, kakor že omenjeno, obstoječo industrijo in ugodno vplivala na ustanovitev novih industrijskih podjetij v Tržiču in tega okolici, temveč bi zelo povzdignila tudi promet v drugih, ob njej ležečih krajih. Ne bila bi koristna samo za Tržič in Kranj in za kraje ležeče med tema dvema, temveč za celo Kranjsko in deželno glavno mesto Ljubljana. Ze sedaj je živahen mejebojni kupčijski promet, ki bi se po otvoritvi železnice vsekako še poživil. Zgradba te železnice bi pa povzdignila tudi promet na državni in južni železnici. Po mnenju zbornice je zgradba te železnice zelo nujna. Prošnje udeleženih občin in posameznih interesentov za železnično zvezo so tem bolj upravičene, ker industriji vsled predrage voznine po kolih veliko težje zmagujejo konkurenco, kakor konkurentje, ki so ob železnicah. Z zgradbo nameravane lokalne železnice bi se promet olajšal, industrija, obrt in trgovina bi se v napominanih krajih pospešili, davčna moč prebivalstva bi se povzdignila in spolnila bi se dolgo gojena želja dežele Kranjske. Na podlagi uvedenega, priporočala je zbornica najtopleje peticijo imenovanega konsorcija pri visokem c. kr. železniškem in finančnem ministerstvu. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. aprila.

(Osebna vest.) Poljedelski minister je imenoval deželnega gozdarskega nadzornika za Primorsko, gozdarskega nadkomisarja g. Jos. Pucicha gozdarskim svetnikom. — Vladnega svetnika gospoda Jos. Dralko je imenovala radovljiška mestna občina častnim meščanom. Častno diplomu je izgotovil akademični slikar g. Alojzij Šubic.

(Za spominek † monsign. Jerana.) Veleč. gosp. Ivan Vrhovnik, župnik trnovski v Ljubljani 3 gld.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega v četrtek 30. dan aprila 1896, ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: I. Oznaniła predsedstva. II. Poročilo odposlanstva k gospodu deželnemu predsedniku o izvršitvi prejetega naročila. III. Personalnega in pravnega odseka poročilo o prošnji za dovoljenje izknjižbe neke služnosti na Zeschkovih dedičev zemljišču v Dolgih ulicah. IV. Policijskega odseka poročilo o prebivalcev Poljanske ceste prošnji za redarsko stražnico. V. Stavbinskega odseka poročilo: 1. o nadaljevanju kanalizacije na Rimski cesti; 2. o prošnji za odobrenje spremembe razdelitvenega načrta gledé srednjega bloka Dečmanovega posestva ob Poljanah; 3. o ponudbi za nakup stavbinske parcele II. 3. ob Tržaški cesti; 4. o določitvi stavišča za poslopje obrtne šole. — Tajna seja. Poročila pomožnega odseka, odseka za odkup zemljišč, užitninskega ravnateljstva in stavbinskega odseka.

(Za vinogradnike.) Društvo za varstvo avstrijske trtojeje je izdalo v slovenskem jeziku pouk o zatiranju peronospere. Poleg tega je izdalo imenovano društvo tudi zbirko zakonov zadevajočih trtno uš. Omenjeni izdaji sta se doposlali vsem občinam, koder se ljudstvo peča s trtojeje.

(S Krke.) 26. aprila po krščanskem nauku so se zbrali pred župniščem možje iz vasij ležečih po dolini ter se po kratkem razgovoru zedinili, da ustanove požarno brambo na Krki. Obljubili so precej 489 gld. in tudi nabrali pri zborovanju že 413 gl., da si bo moči omisliti brizgalnico in drugo potrebno orodje. Seveda je to še premalo, pa začetek je stor-

jen; upamo, da se bo toliko še dobilo, in potem bomo bolj varni pred ognjem, kakor sedaj, ko ni bilo prav nič v roke vzeti. Bog nas milostno varuj požara, a branimo se tudi sami, kolikor se moremo.

(Pomiloščena.) Presvitli cesar je pomilostil brata Alojzija in Mihaela Breznik, ki sta vlani v jeseni na Brezovici, v zlatopoljski fari pri Brdu, ubila svojega strica. Pri porotni obravnavi, ki se je vršila 28. in 29. februarja 1896, sta bila na smrt obsojena. Le-ta kaznen se spremeni Mihaelu v 18letno, Alojziju pa v 20letno ječo.

(Ogenj.) V Patatovi hiši sv. Petra cesta, vnele so se v ponedeljek zvečer ob 1/9 saje. — Se le čez jedno uro bilo je vse vdušeno.

(Poboj.) Dne 24. t. m. se je sprlo pred gostilno Jan. Bonče na Cesti pri Logatcu deset od vojaškega nabora se vračajočih kmetijskih fantov. Napadavalci so bili oboroženi z vilami, kosami in deskami. Franc Podobnik, po katerem so najbolj mlatili, je obležal na mestu mrtev, Josip Pivk pa težko ranjen. Zločinca so izročili še tisti večer okrajnemu sodišču v Logatcu.

* * *

(Sprememba posestva.) Znani pomolog in enolog g. Franc Praprotnik, nadučitelj v Mozirji, kupil je znamenito Režek-ovo posestvo na Rožniku pri Mozirji za 14.700 gld.

(Plačevanje davka skozi poštne hranilnice.) V nedeljo smo dobili okrožnico c. kr. poštnohranilničnega urada na Dunaju. Ista objavlja instrukcijo ali navodilo za c. kr. poštne urade v pogledu na plačevanje davkov potom poštne hranilnice. Reč zadeva za zdaj samo še Nižjo Avstrijo. Onde zanaprej od dne 1. maja lahko na vsaki pošti plačaš davke, namreč direktne, vojaško takso, neposredne pristojbine itd., kar se pač plačuje po davkarnicah. Kakor se vidi iz navodila, stranke ne bodo imele poštne plačevati drugo, kakor 4 kr. za tiskovino in 2 kr. za karto-dopisnico, ki se nahaja na dotičnih goliesh ali blanketah, ki se bodo za posredovanje rabile. Te golice so navadne prijemnice, oziroma položnice, kakoršne so itak znane, ako si že za katero tvrdko imel poravnati dolg. Taka golica dobila je še tretji oddelek, na katerem se nahaja uradno potrjeno glede plačanega zneska, davkarnici namenjenega. Čekovni konto se glasi na ime tega ali onega davčnega urada. Okrožnici so priloženi trije vzorci omenjenih golice: jeden velja za „Mestni osrednji davčni urad na Dunaju“, drugi za posamezne c. kr. davčne urade po Dolenji Avstriji, tretji pa za druge pristojbinske blagajnice. Kdor hočeš malone tri strani obsegajoče navodilo prebrati, v to svrhu, bo z okrožnico rad postregel vsaki uradnik. Po nadpisu namreč sklepamo, da so okrožnico dobili vsi c. kr. poštni uradi po državi.

(Ameriške novice.) Državni senat v Ohio je odobril resolucijo, po kateri se na smrt obsojeni ne smejo več obešati, marveč usmrtiti z elektriko. Sprejel se je tudi smešen predlog, ki prepoveduje ženskam nositi visoke klobuke pri gledaliških predstavah. — V Chicagi so pričeli štrajkati vsi unijski tesarji. — V Brainerdu je železnični stroj odtrgal glavo strojevodju Luksingerju. — Dne 19. t. m. je bil v škofa posvečen O' Gorman v Washingtonu. Slavnost je vodil nadškof Ireland. — Živinorejci v Dickinsonu se pritožujejo, da jim volkovi pokončujejo živino. Samo jeden posestnik je pogrešil 25 glav živine.

Za dijaško mizo namesto venca na grob pokojnega monsign. Jerana.

G. Karol Polak, trgovec in posestnik v Ljubljani 15 gld. — Neimenovan blagi lajik v znak posebnega spoštovanja do vzornega duhovnika 10 gl. — Č. g. vpok. župnik Matevž Tavčar svojemu predragemu sorodniku v spomin 20 gld. — Gosp. Lovro Rožman, beneficijar v Hrastju 3 gld. — Prof. Anton Zupančič 5 gld. — Dež. poslanec g. Jan. Ažman, župnik v Gorjah 5 gld. — G. Matej Sitar, župnik v St. Jurju 2 gld. — Gosp. Jož. Jaklič, župnik v Dolenji vasi 2 gld. — G. Jan. Brence, župnik pri Sv. Gregorju 1 gl. 50 kr. — Preč. gosp. kanonik in mestni župnik Janez Rozman 5 gld. — G. Ivan Tomazič, mestni župnik v Skofjiloki 5 gld. — G. Viktor Steška, kapelan v Kočevju 2 gld.

Društva.

(Katoliško društvo za mladeniče.) Zabavni večer, katerega je priredilo katoliško društvo za mladeniče zadnje nedelje v rokodelskem

domu, je pokazal, da je tem mladeničem do cela resno porabiti prosti čas v to, da se česa priuče. Koliko je tega, kar se je ustanovilo društvo in že je nastopilo v drugič z lepim vspehom pred občinstvo. In večer je bil res vsem navzočim prijeten in zabaven. Peli so, kolikor mogoče za tako kratek čas in malo priložnosti kar se morejo vaditi, točno in pohvala poslušalcev naj jih vspehuje, da vstrajajo i za naprej. Gospod vikarij Birk je poljudno povedal, kako važno je društvo samo, da se mladeniči že sedaj navzamejo krščanskega duha, duha pokorščine in molitve, kakor bodo potrebovali v življenji kot poznejši samostojni možje. Najbolj pa nam je vgajal se ve da igrokaz v 5. dejanjih: Podoba Matere Božje ali Roparji pri Mariji Kulmski. So jo pa tudi dobro igrali ti „vitezi“ in „roparji“. Vsi so se dobro naučili svojo nalogo in to je prvo, da se sploh more dobro igrati. Ponaša in izrek sta bila hvalevredna. Najbolje je pa gotovo deloval „Konrad“, ki je res mojstrsko pogodil starega oskrbnika bodi v kretanji, bodi v govoric. S kratka, ti blagi mladeniči so se potrudili, da nam je prav hitro minul čas, da smo se zadovoljni ločili iz prostorov „Kat. rokodel. doma“ pa z željo: Dobri Bog naj ohrani to nadobudno društvo in mu daj mnogo prijateljev ter podpornikov. Nas pa naj kmalu zopet ovesele z enakim „zabavnim večerom“.

(Slovensko planinsko društvo.) Izlet, katerega je to društvo pretečeno nedeljo priredilo k sv. Joštu, je bil jako srečen glede vremena. Splošno zadovoljnost in radost navdajala je izletnike. Na postajici sv. Jošt izstopilo je kakih 30 izletnikov ob 8. uri in 10 m. in ob 9. uri 16 m. bili so že vsi na vrhu. Kmalu za temi došli so oni, ki so šli iz Kranja in pozneje oni iz Skofjeloke. Lepo število izletnikov došlo je z opoldanskim vlakom. Tako nabralo se je do 60 izletnikov, od katerih bila je skoro polovica nežnega spola. — Ob 10. uri bila je sv. maša, katero je bral prečast. stol. vikar gospod A. Kalan. Isti je tudi med mašo presenetil izletnike s kratkim a lepim govorom, v katerem se je v prvi vrsti spominjal ranj. preč. stol. kanonika Luke Jerana, katerega je nemila smrt prejšnji dan vzela, v daljnih besedah pa je pojasnoval in odobral ideje Slov. plan. društva želeč, naj občudovanje narave in njenih lepot društvenike vsikdar spominja njih Stvarnika. — Po sv. maši divili so se izletniki krasnega razgleda, ki je bil še redkokejad tako čist in popolen, kakor ravno ta dan. Potem pa je gostilničar izletnikom postregel s prav izbornim kosilom in pristno kapljico. Za kar mu gre vsa čast in hvala. Po kosilu pa so izletniki na prostem se zabavali, občudovali naravo in peli planinske pesmi ter se vdeležili popoldanske službe božje. Ob 3. uri odšla je polovica izletnikov na Skofjotoko, polovica pa na Kranj navdušena in vesela. K zabavi pripomogle so pa zastopnice nežnega spola največ, za kar jim bodi srčna hvala, in katerim kličemo na svidenje pri drugem izletu.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) prejelo je zadnji mesec od raznih stranij lepe darove: Slavn. deželni zbor kranjski daroval je 200 gld. Odlič. rodoljub v Ljubljani, ki ne želi biti imenovan, pristopil je društvu kot ustanovnik s 50 gld. Iz Maribora so darovali: Prevz. knez in škof dr. Mihael Napotnik (društveni ustanovnik) 10 gld. Gosp. France Dolenc, trgovec v Mariboru je o Veliki noči poslal 126 gld., katere so darovali: Slavn. posojilnica v Mariboru, 40 gld., g. dr. Jernej Glančnik, odvetnik in društveni ustanovnik, 20 gld.; po tri gld. so darovali g. Henrik Schreiner, c. kr. ravnatelj učiteljskega, vlč. g. dr. Ivan Mlakar, vodja semenišča, vč. g. Lovro Herg, stolni dekan; po dva gld.: g. dr. Ferd. Dominkuš, odvetnik itd., g. Bernard Jentl, prokurist, velč. g. Jožef Zidanšek, prof. bogoslovja, velč. gosp. Franc Simonič, stolni kaplan, velč. g. Jakob Bohinc, stolni kanonik, velč. gosp. dr. Jožef Pajek, kanonik velč. g. dr. Ivan Križanič, kanonik itd., velč. gosp. dr. Martin Matek, podravnatelj bogoslovnice itd., vlč. g. dr. Anton Medved, prof. veroz., g. France Dolenc, trgovec, in neimenovan; po jeden gld. so darovali gg.: Pavel Simon, tajnik posojilnice, Jožef Rapoc, posestnik, dr. Feliks Ferk (društ. ustanov.) zdravnik, Košan Janko, c. kr. gimn. prof., Simon Goričnik, c. kr. fin. svetnik, Alojzij Rakovec, želez. uradnik, I. Pavlič, c. kr. poštni kontrolor, M. I. Nerrat, nadučitelj itd., Fr. Holasek, trgovec, J. Melzer, trgovec, Fr. Hočovar, vinski trgovec, sl. tiskarna sv. Cirila, velč. gg.: France Korošec, prefekt v semenišču, Matej Štrakel, korni vikar, Fr. Simonič, stol. kaplan, Anton Cestnik, korni vikar, dr. Al. Meško, prof. bogoslovja, I. Hribernik, I. Malnič, rač. revid. velč. g. Al. Zver, duhovnik, gg.: Blaž Matek, c. kr. gimn. prof., Iv. Koprivnik, c. kr. gimn. prof., dr. Vl. Žitek, I. Fontana, trg., dr. I. Terč, zdravnik; vlč. gg.: Karol Hribovšek, kanonik itd., Lud. Hudovernik, stolni vikar, Jak. Tajek, c. in kr. vojaški kaplan, Jak. Kavčič, gimnazijski veroučitelj; slednjič gg. Janez Majciger, c. kr. profesor, dr. Janko Bezjak, c. kr. profesor, dr. Franc. Vovšek, c. kr. dež. sodn. svetnik (društveni ustanovnik), Jož. Perko, železniški uradnik, vč. g. F. Brelich, učitelj veronauka, gosp. dr. Fr. Radaj, c. kr. notar itd., g. dr. J. Glaser, veleposestnik in advokatorski kandidat. — V Konjicah sta darovala: Rodoljubna učiteljica gospica Milka Pirnat 2 gld.; gospod dr. Ivan Rudolf, odvetnik itd., 5 gld. — Iz Ljutomera je društvu poslal gosp. dr.

Anton Mihalič 14 gld., katere so darovali gg.: Nabiralec dr. Anton Mihalič, zdravnik, 5 gld.; dr. Fr. Rosina, odvetnik, 2 gld. 50 kr.; Anton Šlamberger, c. kr. notar, 1 gld. 50 kr.; vč. gg. Jožef Ozmeč, kaplan, 1 gld. 50 kr., Fr. Brglez, kaplan, 1 gld. 50 kr., gospica R. Kavčič 50 kr., g. J. Ivančič, c. kr. kontrolor, 1 gld. 50 kr. — vsi v Ljutomeru. V Celju so darovali: Vč. gospod mil. opat Francišek Ogradi 5 gld., gosp. dr. Gjurjo Krašovec, odvetnik, 2 gld.; vč. g. dr. Anton Rančigaj, vikar, 1 gld. — V Radgoni je nabral odvetnik g. dr. Jož. Gorički 7 gld. 50 kr., katere so darovali gg.: Jož. Škrbenc, gostilničar in posestnik, 1 gld. 50 kr.; Oton Ploj, c. kr. notar, 2 gld.; vč. g. Emeran Slander, administrator, 2 gld.; gosp. dr. Jožef Gorički, odvetnik, 2 gld. — vsi v Radgoni. — V Čadramu sta darovala vč. gg. Jurij Bezenšek, knezoškofjski svetnik in župnik, 2 gld.; Vid Janžekovič, kaplan, 1 gld. — V Ptujju gg. dr. Tomaž Horvat, odvetnik, 2 gld.; Andraž Jurca, trgovec, 5 gld.; vč. g. Al. Sijanec, župnik v Negovi pri Radgoni, 1 gld.; g. Kazimir Bratkovič, c. kr. notar, 2 gld. — V Brežicah vč. g. Milč. Smid, župnik v Solčavi, 3 gld.; gosp. France Vrešec, c. kr. notar v Sevnici, 2 gld.; g. France Železinger, c. kr. profesor v Gradcu, 3 gld.; gosp. France Krašovec, c. kr. sodnik v pokoju v Gradcu, 3 gld.; vč. gosp. Martin Meško, župnik pri Kapeli, 3 gld.; g. Anton Svetina, c. kr. notar v Gornjem Gradu, 2 gld.; vč. gosp. Marko Tomazič, župnik v Pilištanju, 1 gld. — Vč. g. Anton Veternik, kaplan v Trbovljah, je društvu poslal 19 gld., katere so darovali: Vč. gg. Peter Erjavec, župnik, 5 gld.; A. Veternik, kaplan, 5 gld.; gospa Ana Dimnik, krčmarica, 5 gld.; gg. Ferd. Roš, župan, 2 gld.; Jož. Goropevšek, posestnik, 1 gld. — vsi v Trbovljah; vč. gosp. Anton Šebat, kaplan na Dolu, 1 gld. — Iskrena bodi hvala imenovanim rodoljubnim darovalkam, darovalcem, osobito pa še gospodom nabiralcem. Bog plati! — Dalje darove sprejema vč. g. dr. A. Sedej, c. in kr. dvorni kaplan, Dunaj, I., Augustinerstrasse 7.

(Vabilo na veselico,) katero priredi katoliška delavska družba v Idriji v nedeljo dne 3. maja t. l. v pivarni „pri črnem orlu.“ Vspored: 1. „Slovenec sem,“ moški zbor. 2. „Vihar na morju,“ deklamacija. 3. „Studenček,“ mešan zbor. 4. „Smrt sv. Jožefa,“ deklamacija. 5. Govor preč. gosp. kateheta Fr. Oswalda. 6. „Pravica se je skazala,“ veseloigra v dveh dejanjih. 7. „Majniku v pozdrav,“ mešan zbor. 8. „Dve kroni,“ deklamacija. 9. „Avstrija moja,“ moški zbor. — Mej posameznimi točkami svira oddelek c. kr. rudarske godbe. Blagajna se odpre ob 7. uri. Začetek ob 1/8. uri zvečer. — Vstopnina: za ude 10 kr., z družino 20 kr.; za neude 20 kr., z družino 1 krono. Preplačila se hvaležno vsprejemajo. Ker je čisti dohodek veselice namenjen za napravo novega družbinega odra, tedaj vabi uljudno k obilni udeležbi načelnštvo.

Telegrami.

Dunaj, 29. aprila. Cesar je odpotoval včeraj zvečer ob pol 9. uri v spremstvu princa Liechtensteina, grofa Paara, grofa Palfyja in drugih dostojanstvenikov v Budimpešto k otvoritvi milenijske slavnosti.

Dunaj, 29. aprila. Dr. Lueger je pisмено naznanil komisarju dr. Friebeisu, da se odpove izvolitvi. Dr. Friebeis je o tem obvestil vse mestne odbornike in odredil novo volitev župana na 6. maja.

Dunaj, 29. aprila. Poslanec Kokoschin in tovariši so stavili interpelacijo na justičnega ministra, kateri vzroki so ga napotili, da je v nasprotju z objavljenim vladnim programom in v kljub temu, da so se za službo oglasili starejši prosilci, imenoval dr. Firbasa notarjem v Mariboru. S tem se moti narodna posest (!) ter se razburja nemško prebivalstvo mariborsko (!)

Dunaj, 29. aprila. Mladočeški klub je izrekel grajo poslancu Vašatyju zaradi njegovega govora pri razpravi o volilni reformi, v katerem je napadal večino klubovo.

Dunaj, 29. aprila. Železniški odsek se je posvetoval danes o vladni predlogi glede odkupa severo-zahodne železnice ter odobril predlog posl. Kaftana, naj se izvoli poseben pododsek, ki se je takoj osnoval in izvolil načelnikom posl. Russa.

Budimpešta, 29. aprila. Povodom prihoda cesarja k tisočletni slavnosti se vrše po mestu raznovrstne priprave. Meščanski odbor je izdal poseben oklic, v katerem se pozivljajo vsi meščani, naj skrbé za dostojni vsprejem.

Rim, 29. aprila. Včerajšne prve seje po praznikih so se vdeležili skoraj vsi poslanci.

Predsednik je naznanil, da je vlada izdala zeleno knjigo o dogodkih zadnjih dni v Afriki. Na to se prične razprava o raznih predlogih tičočih se notranjih zadev. Izvolitev socialista Bosco se je ovrгла. Na predlog ministerskega predsednika se vrši debata o Afriki 5. maja.

Cetinje, 29. aprila. Knez Nikolaj je odpotoval s princem Mirkotom čez Dunaj v Moskvo, koder se vdeleži slavnosti kronanja.

Carigrad, 29. aprila. Včeraj so se uradno objavile potrjene preosnove za Makedonijo. Kristjanom se po teh dovoljuje, izbrati nekaj zastopnikov v upravne svete.

Carigrad, 29. aprila. Po poročilih iz Krete so napadle turške čete samostan Preveli, kjer se nahajajo člani armenskega odbora. Vnel se je ljut boj in je padlo na obeh straneh več vojakov. Podrobnosti o tem manjkajo.

Pariz, 29. aprila. Švedski kralj je dospel včeraj zvečer sem in na to odpotoval v Kolonijo.

Pariz, 29. aprila. Meliné je predložil nastopno ministersko listo: Meliné predsedstvo in poljedelstvo, Barthou notranje zadeve, Honotaux zunanje zadeve, Cochery finance, Deschanel kolonije, Lebon trgovino, general Billot vojno. Imenovanje novih ministrov se še le jutri uradno objavi. Ob enem se tudi predstavi kabinet obema zbornicama. Dne 1. maja prevzame uradne posle.

Bulowayo, 29. aprila. Iz gorovja Matobo prihajajo vedno večje čete v nižavo ter se združujejo z glavno četo. Mestu preti velika nevarnost. Angleške čete stražijo železniško in brzozjavno zvezo.

Bulowayo, 29. aprila. Predvčerajšnjim so se vršili ljuti boji mej Angleži in matabelskimi vstaši. Poslednji so se morali kočno umakniti z velikimi izgubami (?).

Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi in na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preizkušnega učinka je železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta) priporočeno od mnogih zdravnikov. — Pol literska steklenica velja 1 gld., pet pol literskih steklenic gld. 4-50. (122 50—11) 2

Tujci.

27. aprila.

Pri **Slonu**: Braunecker iz Kindberg-a. — Mlakar, Abelles, Oesterreicher, Brauer, Gottlieb z Dunaja. — Knorr iz Ratenova. — Ohnitz iz Lipe. — Lineke iz Trsta. — Špental iz Tržiča. — Drnovšek iz Žabnice. — Schwarz iz Ljubna. — Bubenček iz Prage.

Pri **Matiču**: Stadler, Schwarz, Atlas, Jelinek, Leber, Haas, Hantz z Dunaja. — Schafranek iz Krnova. — Klein iz Düsseldorf-a. — Hoffmann iz Krnova. — Mskesch, Ogradi iz Celja. — Mašič iz Zagreba. — Schmidt iz Stadlau-a.

Pri **Lloyd**: Ermacora, Nakele iz Gemone. — Mrak iz Naklega. — Sperling, Heimann iz Zagreba. — Fuchs iz Brna. Pri **Južnem kolodvoru**: Ogriz iz Gradca.

Tržne cene v Ljubljani

dné 29. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 80	Špeh povojen, kgr.	68
Rež,	7 40	Surovo maslo,	74
Ječmen,	6 80	Jajce, jedno	2
Oves,	7	Mleko, liter	10
Ajda,	7	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	7	Telečje	64
Koruza,	5 40	Svinjsko	70
Krompir,	2 50	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	11	Piščanec	60
Grah,	11	Golob	15
Fižol,	12	Seno, 100 kgr.	2 50
Maslo, kgr.	90	Slama, 100	2 50
Mast,	70	Drva trda, 4 kub.m.	6 40
Špeh svež,	62	" mehka, 4 "	4 80

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
28	9. zvečer	734.8	12.3	sr. jzrah.	jasno	
29	7. zjutraj	733.8	8.2	sr. ssvzh.	jasno	0.0
	2. popol.	731.8	20.5	pr.m. jzrah.	skoro jasno	

Srednja včerajšna temperatura 13.6° in za 1.9° nad normalom.

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurznem listu zaznamovanih menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Menjalnica bančnega zavoda

Wien, I. Bezirk, Stephansplatz Nr. 11, Parterre

Eksekutivne dražbe.

Helene Sajovic od Sv. Valpurga nepremakljivo posestvo (4042 gld.), terjatev 389 gld. 96 kr., dné 4. maja in 1. junija v Kranju.

Janeza Štruklja iz Studenca nepremakljivo posestvo (6049 gld.) terjatev 200 gld., dné 4. maja in 13. junija v Ljubljani.

Andreja Cerka iz Borovnice nepremakljivo posestvo (460 gld.), terjatev 30 gl., dné 5. maja in 13. jun. na Vrhniki. Janeza Belca iz Zgor. Pirnič posestvo (2054 gld.) dné 4. maja in 13. junija v Ljubljani.

Franceta Slovše v Ljubljani posestvo (8144 gld.), terjatev 200 gld., dné 4. maja in 15. junija v Ljubljani.

Valentina Stareta iz Stare Loke zemljišče (895 gld.), terjatev 454 gld. 95 kr., dné 16. maja in 13. jun. v Škofji Loki.

334 1-1

Bolesti prevzetega srca naznanjam prijateljem in znancem, da me je danes popoldne okoli dveh po daljšem bolehanji, a zadnje dni hudem trpljenji, zapusila moja tako priskreno ljubljena

mati

ter se preselila k svojemu Stvarniku v boljše življenje, prejemi ponižno svete zakramente za umirajoče, v 70. letu svoje starosti.

Pogreb bo v sredo dopoldne, 29. t. m.

Premilo rajnko mater priporočam v pobožno molitev, zlasti pa še svojim tovarišem duhovskim sobratom v „memento ad aram“.

Vojsko, dné 27. malega travna 1896.

Jos. Regen,
župnik.

Na prodaj ali pa v najem se oddá takoj na prav dobrem prostoru v Ljubljani nahajajoča se

prodajalnica z različnim kramarskim blagom.

Več pové upravništvo „Slovenca“. 323 3-2

Na prodaj ima

pravi ribniški fižol za seme

195 20-15 **Jakob Lavrenčič** v *Sodražici*.

Cena 100 klg. je 12 gld.

Izučen trgovec želi prevzeti v najem 320 3-2

manjšo prodajalnico ali gostilnico na deželi,

oziroma sprejme

službo poslovodje v kaki trgovini.

Ponudbe pošiljajo naj se pod šifro „Najemnik“ v Novo Vas pri Rakeku (poste restante).

Nove Šmarnice 1896.

Marija Podoba Pravice.

Za šmarnično pobožnost.

Spisal Jožef Kerčon, duhoven ljublj. škofije.

Tudi za letos nam je oskrbela gorečnost in spretnost blagega dušnega pastirja lepe „Šmarnice“.

Dobro znani gospod pisatelj nam opisuje v njih Marijino življenje po nauku sv. pisma in po nekaterih razodetvah, lepe Marijine zglede obrača na krščansko življenje in naše potrebe, podaja nam za vsak dan lep zgled, uči nas srčno častiti Marijo in nam daje na pot še primerno „vajo“.

Vsakdanje berilo ni, kakor upamo, ne predolgo, ne prekratko, vseskozi pa mično in lahko umevno. Zato se nadejamo, da bodo dušni pastirji letošnje Šmarnice radi sprejeli in jih brali vernikom v dušni prid, kakor tudi v čast blažene Device Marije.

Knjiga obsega kot dodatek še sv. mašo in lavretanske litanije.

Dobivajo se Šmarnice v treh vezéh: V pol usnju 90 kr., v usnju 1 gld., v usnju z zlato obrozo 1 gld. 20 kr. S pošto stane izvod 10 kr. več.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani. 321 4-3

221 13-7

Solnčnike

v najbogatejši izberi, trpežno izdelane
priporočá po najnižjih cenah

L. Mikusch

v Ljubljani, Mestni trg šte. 15.

Ne tratite tuje bobove kave, ki nima nič redilnega!

Kdor pa vzame 2/3 prave

Kneippove sladne kave,
a v rudečih zavitkih s tu pristavljeno varstveno znamko, in 1/3 prave 145 24-7

Oelz-ove kave,

dobi odlično, redilno in dober kup kavino pijačo.

Na prodaj je povsod. 23 12-2

Primerna **Najboljše ure** po najnižjih cenah. 266 8

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Velika zaloga

Styria-koles

in raznovrstnih drugih zistemov.

Mehanična delavnica za svako popravilo, vse po najnižjih cenah.

V obilni nakup se uljudno priporočá in prijazno vabi

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

birmanska darila.

Velika zaloga stavbinskega materijala.

F.P. VIDIC & Comp. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah

Zarezane strešnike (Strangfalzriegel), najboljše in najceneje kritje streh.
Lončene peči in štedilna ognjišča iz lastne tovarne, kakor tudi
Češke peči.

Nastavke za dimnike in
 (Steinzeug) za vodovode, stranišča itd. **cevi iz kamenine.**

Šamotne ali mozaik plošče in plošče iz Portland-cementa za tlakanje cerkvá, hodnikov, trotoarjev itd.

Roman-Cement.

Portland-Cement iz tovarne na Dorjem.

Ognju protivno opeko in plošče.

Strešno lepnico (Dachpappe) ter vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Trstne storje in karbolinej.

Najnižje cene. (265) (30-8)

Razpis.

Zaradi oddaje zidarskega dela pri zvišanji šolskega poslojpa v Zagorji na Pivki se bo vršila

dražba

v četrtek, dné 7. maja t. l., ob 10. uri dopoldne v šolskem poslojpu.

Mojsterska dela so preračunjena na 2800 gld. — Dotičnik, ki delo prevzame, mora 5% ni vadij vložiti.

Krajni šolski svet v Zagorji na Pivki,

dné 27. aprila 1896.

331 3-1

Frančšek Groznik, prvomestnik.

Razglas.

V imenu stavbenega odbora razpisuje podpisani

minuendo-dražbo

o zgradbi gospodarskega poslojpa pri župnišču v Zgornji Besnici.

Dražba se bode vršila dné 15. maja t. l. ob 10. uri v župnišču v Zgornji Besnici. — Našrti in proračun so v župnišču na razpolago in v pregled. — Prevzame se lahko ali vse delo skupno ali posamezno, kakor: zidarsko, tesarsko itd. Ves proračun znaša 4058 gld. 29 kr. — Podvzetnik pri oddaji dela položi 10% kavcije do dné kolavdacije.

V Zgornji Besnici, dné 25. aprila 1896.

317 3-2

Fran Pokorn, načelnik.

Št. 12.958.

310 3-2

Razglas.

Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi za letos 300 gld. v ta namen, da mestni magistrat pošlje primerno število ubožnih skrofuloznih otrok v morske kopeli v Gračevo.

Magistrat oznanja to s pristavkom, da je prošnje za občinske podpore v omenjeno svrhu izročiti mu do dné 10. maja letos in v njih posebno omeniti, ali bode bolnega otroka spremljal kdo domačih sam do Gorice, ali ga bo treba tje poslati z najetim spremstvom.

Pri podelitvi teh podpor ozirati se bo magistratu v prvi vrsti na otroke, kateri imajo v Ljubljani domovinsko pravico.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

18. dan aprila 1896.

Koverta s firmo

in

vizitnice

priporoča

„Katal. Tiskarna“
v Ljubljani.

Palčice

in

319 30-3

galanterijsko blago

priporoča po izredno nizkih cenah

FR. STAMPFEL v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle).

J. Bendik-ova

v Št. Valentinu na Nižjeavstrijskem

maščoba za mazanje in likanje

je najboljšo sredstvo za ohranjenje usnja

in se dobiva v Ljubljani le pri trdku

Karol Weber v Špitalskih ulicah.

Pred ponarejanji svari se št. občinstvo. 112 25-7

Zavod 34 za 26-8

umetnost

slikarij

na

steklo

B.Škarda

v Brnu.

Specijaliteta:

Izdelovanje cerkvenih oken.

Sedemkrat odlikovan.

Ceniki zastoj in franko.

Katalogi na upogled

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj e dino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

c. kr. priv. tovarne, ustanovljene leta 1832 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogh malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pismeni pečatni vosek. 33 52-16

Cement, železniške šine, traverze,

264 8

vsakovrstno železo za vezi, strešni papir, cinkasti in pocinkano ploščevino, storje za obijanje stropov, samokolnice, vsakovrstno kovanje za okna in vrata, sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje,

priporoča po zelo znižanih cenah

Andrej Druškovič, trgovec z železnino

Glavni trg 9/10. Ljubljana. Glavni trg 9/10.

Dunajska borza.

Dné 29. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 12 „
Avstrijska zlata renta 4%	122 „ 55 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 „ 85 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 10 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ 5 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	967 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	353 „ 50 „
London vista	120 „ 10 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 74 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov (napoleonador)	9 „ 54 „
Italijanski bankovci	43 „ 95 „
C. kr. cekini	5 „ 85 „

Dné 28. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 „ — „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 10 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 „ 75 „
Dunavske vravnave srečke 5%	126 „ 75 „
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 „ 50 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 35 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 25 „
Priporitetne obveznice državne železnice	222 „ 50 „
„ „ južne železnice 3%	166 „ 25 „
„ „ južne železnice 5%	128 „ 60 „
„ „ dolenskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	202 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	139 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 „ 25 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	71 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	61 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 25 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 „ 75 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3390 „ — „
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	442 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	95 „ 25 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	61 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	80 „ 70 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	161 „ — „
Papirnih rubljev 100	126 „ 87 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za izgube pri krebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.